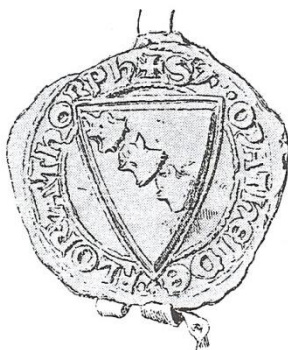

Gøyeslægten - foredrag

01.10.2006

Gøyeslægten hører til blandt de ældste og mest ansete af den danske adel. Først lidt teoretisk, og siden en række korte fortællinger om enkelte personer. Dvs. ikke noget om hvor mange hovedgårde og strøgods den enkelte ejede, og de yderst komplicerede problemer der opstod over arvedelingerne. I skal forvente en slags Renæssance Billed Bladet, med både søde og sørgelige historier. Alle som er med til at gøre at vi kan danne os et billede af Gøyeslægten på godt og ondt. Alle familier har et sort får. Også denne her.

Tilbage i 1200 tallet fandtes en drost ved navn Matheus de Floretorp. Han havde jord på Lolland, og brugte seglet her. Derfor anses han for at være en Gøye, men oplysninger fra denne tid er særdeles sparsomme. For at komme på sikker bane, skal vi frem til Mogens Gøye til Krenkerup, der levede i 1300 tallets anden halvdel. Herefter er der nogenlunde styr på hvem der er hvem i Gøyeslægten. Det er en adelsfamilie af den gode gamle slags. En af den såkaldte uradel. De gamle adelsslægter, eller uradelen stammer tilbage fra den tidlige middelalder. De var godsejende stormænd, som for deres privilegier forpligtede sig til at forsvare land og rige.

Fra først i 1400-tallet indførte man adelsbreve, således at den nyoptagne adelsmand fik et bevis på "frihed og frelse" for ham selv og efterkommere. Våbnet familien brugte eller ville bruge blev malet på adelsbrevet. Det vi ser, er Rosenvinge. Men et adelsbrev var ikke nødvendigt for brugen af et våbenskjold som egentlig bare var et identifikationstegn. Noget særligt for Norden var at adelen ikke havde eneret på at bruge våbenskjold, de brugtes også af gejstlige og borgerlige, typisk med et bomærke som motiv.

En del udenlandske adelsmænd fik en dansk stadfæstelse på deres adelsstatus, men var forpligtede til at gifte sig med velbyrdige danske jomfruer. F.eks. her i Sct. Peders kirke (Sehested). Det var i øvrigt meget svært at opnå status som adelsmand. Det var typisk købstadsrigmænd, eller nogle som gjorde sig bemærkede på slagmarken.

Riddertitlen var i øvrigt en personlig udmærkelse, som typisk blev uddelt ved kroninger eller bryllupsfestligheder.

Et eksempel er at både Herluf og Børge Trolle blev slået til ridder ved Frederik II's kroning i 1559, og de tilhørte selvfølgelig Trolleslægten. Også en uradelig slægt.

Ved reformationen i 1536 var der i Danmark små 250 adelsslægter. En del af dem uddøde i løbet af 1500 tallet. Kongen udnævnte undertiden borgerlige til adelsstanden ved et adelsbrev, men det var ikke nok til at holde antallet af adelsslægter oppe. Således var det i 1660 (udgangen af adelsvældet) kun 154 adelsslægter tilbage. Dvs. et minus på knap 90 adelsfamilier. Det var kun tilladt for adelige at gifte sig indenfor egen stand. Det er også nemt at se at familierne har giftet sig med en snæver kreds af adelsfamilier. Gøyerne har giftet sig med Rosenkrantz, Gyldenstjerne, Valkendorff, Brahe og Bille familierne, som alle var tilsvarende rige og magtfulde adelsfamilier.

Våbnet er som vi ser her: I blå felt 3 hvide ibsskaller anbragt som en skråbjælke.

Hjælmfigur er: To hvide ibsskaller med åbningen opad, og let udad. Hver besat med seks naturligt farvede påfuglefjer.

Hjælmklæde: Udvendigt blå, indvendigt hvidt.

Det vides ikke hvorfor Gøyefamilien har lige netop dette våben. Ibskallen eller muslingeskallen er en meget brugt heraldisk figur. Det er kendetegnet for pilgrimsrejsende der har besøgt Santiago de Compostella. Her kunne være en årsag til at det blev det.

Danmark har en enkel form for heraldik og renæssanceperioden er en meget spændende tid hvis man får lyst til at gå på våbenjagt. Jeg viser nu hvor Gøyevåbnet kan ses, og tillige udviklingen i brugen af det igennem renæssanceperioden. Alle der tilhørte Gøyeslægten havde lov til at bruge Gøyevåbnet. Et typisk sted vi ser et våben er på portrætter, og nu er det våbnet vi skal kigge på.

Her Herluf Trolle og Birgitte Gøye 1551, Herlufsholm portrætterne, indrømmet ikke så tydeligt og det er kun de fædrene våben der ses. De kigger mod hinanden. De er gift, men hun blev ikke Fru Trolle. Kvinden beholdt sit eget navn efter ægteskabets indgåelse.

Her ser vi Albret Gøye, der har været et portræt af hans kone Anne Ottesdatter Rosenkrantz. Det kan vi se ved at Albret kigger til højre, og at våbnet er vendt (a courtoisie), altså høfligt spejlvendt mod fru. Albret er Birgitte Gøyes bror.

Tilbage til Birgitte som enke (vender til højre), vi ser Gøye og Bydelsbak. Birgittes fædrene og mødrene våben. Malet posthumt i 1580.

Henrik Gøye og Birgitte Brahe de er gift, nu begge med fædrene og mødrene våben (hans far var en Gøye, hendes mor var det) 1600.

Senere, her ved deres datters hvor vi ser fædrene og mødrene våben sat sammen, altså et alliancevåben. Her er vi i midten af 1600 tallet. (1640).

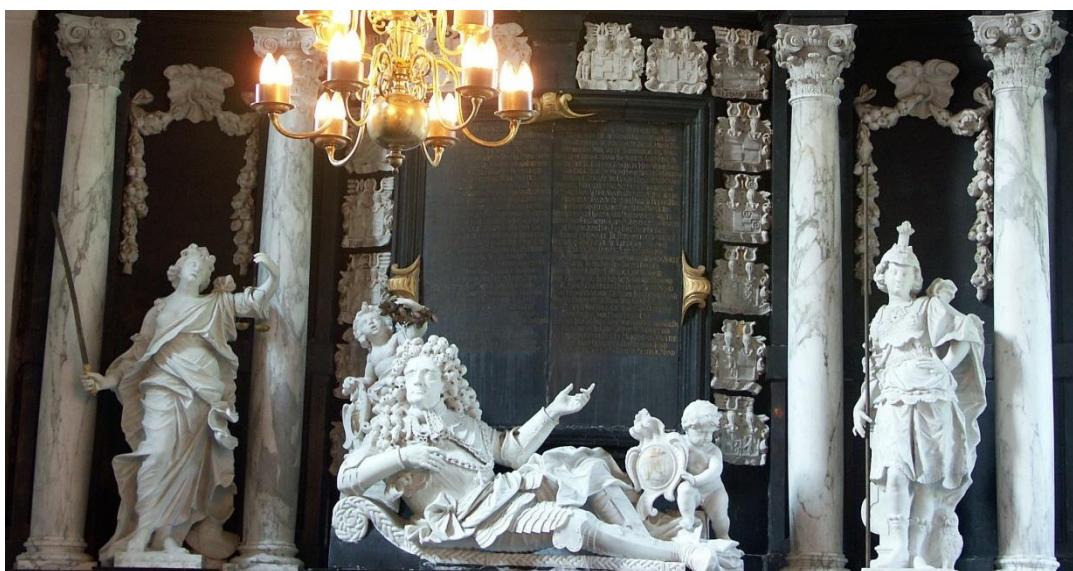

I renæssancen var det vigtigt at kunne vise at ens familie var adelig igennem helst 4 generationer. Vi kan se denne udvikling på gravstenene fra f.eks. Henrik Gøye og Elline Godovs gravsten fra 1530'erne i Vordingborg kirke. Hans og hendes fædrene våben.

Broderen Mogens har en anderledes voldsom ligsten. Her står han med alle sine 16 aner – tipoldefædre og de 2 koner, hver med 8 aner. Midten af 1500 tallet. Ligstenen står i Voldum kirke.

I 1600 tallet er det slut med ligsten af den type, og det var de færreste der som Marcus Gøye kunne stadfæste sine adelige aner over for omverdenen med det kæmpe gravmonument i Herlufsholm kirke, med familiens våben. Hele 32 våben.

En måde de kunne holde styr på familiens aner og våbenskjold var ved at lave våbenbøger. Typisk var det de yngre kvinder der hyggede sig med sådanne. Her Susanne Gøyes bog (søster til Marcus).

Gøyenavnet blev brugt af familien fra 1300 tallet. Vi ved ikke hvad det betyder, og det blev stavet i mange variationer, og også udtalen er usikker. Det var de færreste familier der havde slægtsnavn. Det er først efter navneforordningen i 1526 at det bliver normalt. Mange bruger symbolet fra familievåbnet til slægtsnavn, f.eks. Gyldenstjerne.

Med hensyn til fornavne. I familien var man konservativ med hensyn til valg af navne. De førstfødte børn blev opkaldt efter bedsteforældrene. Hvis barnet døde, kunne det næstfødte barn så få den afdødes fornavn.

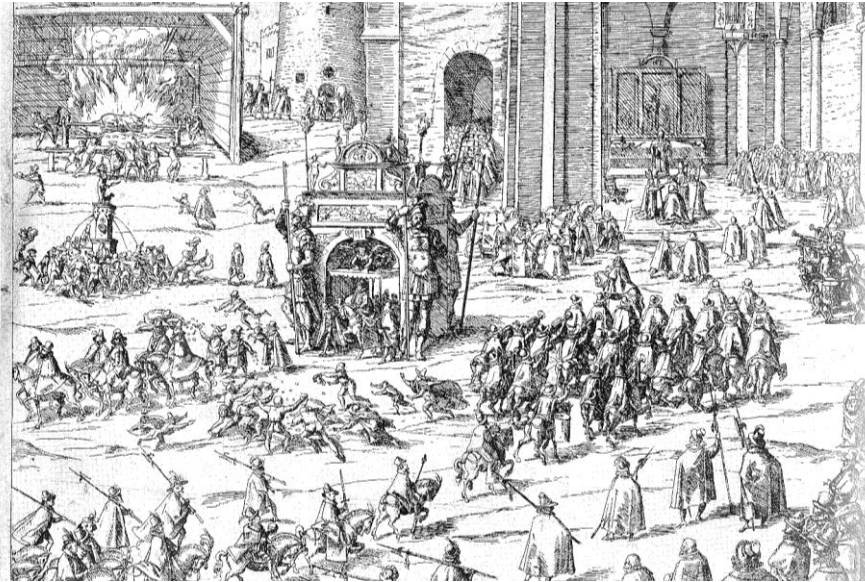
De mest populære navne hos Gøyerne er Mogens, Eskild, Henrik, Falk og Christoffer.
Hos pigerne Mette, Birgitte, Ide, Margrete og Pernille.

Det var lidt om heraldik, nu til nogle enkelte medlemmer af Gøyeslægten.

Vi kan starte med at kigge på den knap så velkendte gren af familien. Af dem har jeg valgt at sætte fokus på 3 brødre (de 6 søstre lader jeg være i fred) – Henning, Mogens og Absalon Gøye.

Forældrene er Andreas (Anders) Gøye til bl.a. Kelstrup og Kjærstrup på Lolland, og Karen Hemmingsdatter Valkendorff.

Henning, den ældste var født i 1538. Han gjorde en flot karriere, først hofsinde, siden lensmand på Nykøbing og var i årene 1594-1606 udnævnt til hofmarskal. Han var gift med Anne Skram, datter til Søhelten Peder Skram. Henning og Anne var med til de temmelig rodede festligheder ved Prinsesse Annes bryllup med James VI. Henning var også en af de danske adelsmænd, der fulgte parret til Skotland, og han overværede Prinsesse Annes kroning til Dronning i Edinburgh. Hjemme igen deltog Henning som hofmarskal i Christian IV's kroning i 1596. Det er det vi ser her.

4 år senere tager han med på Christian IV's togt til Nordkap. Det siges at han foreslog kongen at indrette et skib med en bevægelig kahyt, for at modarbejde den generende rullen i stærk sø. På hjemturen blev der, for at fejre det vel overståede togt, anrettet et stort fyrværkeri på skibet "udi hvilket Henning Gøye blev så forbrændt, at han i tre dage henlå blind i sin seng".

Man kan nok fornemme, at den på dette tidspunkt over 60 årige Henning nok kunne have undværet æren af at være med. Mon ikke tankerne der kredsede om et fredeligt otium på Lolland. Henning døde i 1617 barnløs.

Absalon Gøye, som vi nu ser et portræt af, var et år yngre end Henning. Han fik også den normale adelsmandsuddannelse. Sammen med storebroderen studerede han i Wittenberg, blev hofsind, lensmand og i 1582 rigsråd. Han ledsagede nogle gange den unge konge på rejse i hertugdømmerne, men man fornemmer et mere stille liv. Han var gift med Anne Hansdatter Lindenov. Deres sønner døde alle unge.

Den sidste bror er Mogens, født i 1547. Igen traditionelt uddannet, og senere lensmand på Bornholm. I øvrigt uden noget særligt at bemærke. Der var en del retstrætte med ham, men det havde de alle sammen. Det man dog kan undre sig over er hans ægteskab. I 1576 blev Mogens Gøye gift med Helvig Gøye – altså en fjern slægtning. Hun var datter af den kendte rigshofmester Mogens Gøye, og halvsøster til Birgitte Gøye. Hun var også mindst 24 år ældre end Mogens, og hun blev gift med ham efter at have været enke efter sin første mand i 25 år.

Ægteskabet fungerede ikke. I 1591 blev der talt om at fru Helvig, som var oldemor på det tidspunkt, ville opløse ægteskabet på grund af hans forargelige levned. Som vi nok kunne regne ud fik heller ikke Mogens og Helvig nogen børn.

Det var de 3 brødre Henning, Absalon og Mogens. Ingen fik drengebørn, der levede længe nok til at blive gift og få børn, og hermed slutter denne gren af Gøyefamilien.

Tilbage til den mere kendte del af Gøyefamilien. Vi springer direkte frem til renæssancen. Her finder vi Eskild Gøye, som skriver sig til Krenkerup, Turebyholm og Gisselfeldt. Eskild er den der bygger Gøynes Gård her i Næstved.

Han er gift 2 gange, og det er med den første kone, Mette Eriksdatter Rosenkrantz han får de to berømte sønner Henrik og Mogens. Dem kunne man fylde et helt foredrag med, så vi lader dem ligge. Mogens er gift to gange.

Han får 8 børn med Mette Albrechtsdatter Bydelsbak, 9 børn med Margrete Sture og en enkelt uægte. Birgitte, som er den yngste af det første kuld, er nok den mest berømte. Hun blev tvunget til en trolovelse med Jesper Daa. Efter 15 års modstand fik hun en dommererklæring om at trolovelsen var ugyldig. Hun blev gift med Herluf Trolle i 15?? Birgitte Gøye og Herluf Trolle fik ingen børn. Birgitte Gøye levede de sidste par år af hendes liv på den nyrestaurerede herregård Sortebrødregården. Den fik hun lov til at låne af Sibylle Gyldenstjerne – enke efter Eskild Gøye, Birgittes fætter.

Birgitte Gøye havde mange hel og halvsøskende. Det er Falk Gøye og hans efterkommere vi nu skal kigge på.

Falk er halvbror, og skrev sig til Skjærø og Starupgård. Han blev gift med Ide Trudsdatter Ulfstand i 1551. Falk døde 3 år senere i 1554, men de nåede at få 4 børn ud af det – den sidste blev født efter faderens død. Det er denne søskendeflok vi nu kigger på. 2 drenge og 2 piger. Margrete blev gift med Erik Lykke, og Mette blev gift med Axel Brahe (bror til astronomen Tyge Brahe).

Til deres bryllup blev der vævet flotte gobeliner, kantet med Mette Gøyes slægtsvåben. De blev velsignet med døtre, som vi skal møde senere.

Mogens var den ældste søn. Han tog den normale tur til udlandet for at studere sammen med sin lillebror Falk. De fik også den forfærdelige oplevelse at være i Paris under Bartholomæusnatten i 1572.

Det var Christopher Gøye til Gunderslev der var værge for drengene, og det var Mogens der i 1582 arvede Gunderslevholm efter ham.

I et brev skrevet året før, i 1581 af Mogens' mor Ide Ulfstand til Christoffer Gøye kan vi høre om hendes bekymringer for Mogens' ægteskabsplaner. *Det er mig berettet at min søn Mons Gøye skulle have i sinde at ville tale om en af Ejler Krafses døtre, hvilket mig højlig forunder, at han vil tage sig dette i sinde og ikke råde med mig derom.*

.. så beder jeg dig for Jesu død og pine skyld, at du vil råde ham derfra, thi det skal aldrig være med min vilje, at han skal forse sig på de steder, og dersom han går ud af mit råd, da sværger jeg ved den levende Gud, at jeg vil aldrig kende ham for min søn, og skal aldrig få huldt hjerte af mig eller nogen af sine søstre og heller ikke svogre... Den Herre og Gud ved, at jeg ikke har fortjent sligt af mine sønner. Jeg har nu siddet enke efter deres saglige fars død på syvogtyvende år og lidt stor bedrøvelse, mere end jeg til nogen tid har givet til kende, og mine børn ville da gøre mig slig forargelse og give sig på steder som mig imod var, det skulle angre mig, så længe jeg lever.

Christoffer Gøye

Ide Ulfstand

Mogens var på dette tidspunkt omkring de 30 år. Det Ide Ulfstand formentlig havde imod at Gøye familien skulle komme i familie med Krafse var at Ejler Krafse i 1581 havde slået den unge Tyge Brahe ihjel, og var blevet landsforvist.

Mogens var yndet af kong Christian som udnævnte ham til kongelig Jægermester. Mogens fik tilnavnet "den lystige" hvilket måske også var årsag til hans økonomiske problemer. Han var forstander på Herlufsholm i sine ældre dage. Her lånte han til sig selv og sin svoger af Herlufsholms midler, og ved sin død i 1615 skylder han skolen 1100 daler.

Han blev bisat i Gunderslev kirke.

Mogens blev for øvrigt gift med Hilleborg Ejlersdatter Krafse.

Lillebor Falk, som blev født posthumt har vi dette flotte portræt af. Han gjorde flot karriere, og var i øvrigt omtalt som en lærd mand. Han stod på fortrolig fod med Tyge Brahe.

Han skal have haft udarbejdet et litterært værk, som han sendte sin berømte ven til gennemsyn, men kastede i ilden, da Tyge Brahe udtalte en nedsættende dom om det.

En anden lærd ven, Erik Langes økonomiske ruin fik Falk Gøye rodet sig ind i, og hans enke Karen Krabbe søgte siden at skaffe sig dækning for sin mands store tilgodehavender ved at indløse en af Erik Langes pantsatte diamanter i Hamborg.

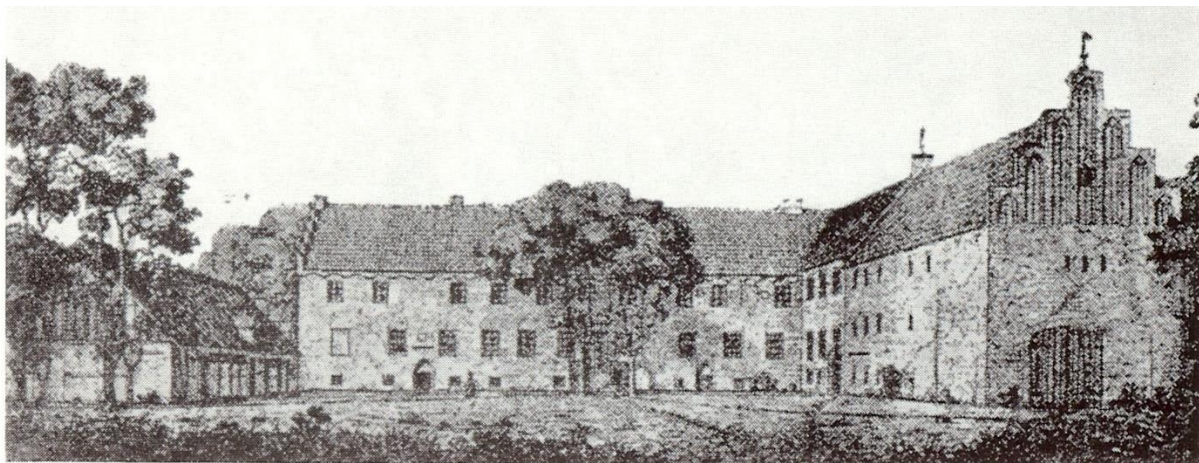
Både Falk og Mogens fik drengebørn, men ingen drengebørnebørn.

Hermed slutter hele den mægtige gren efter Rigshofmester Mogens Gøye.

Vi rykker tilbage til Eskild (bygherren til Gøynes Gård). Hans ældste søn, med efterkommere har vi nu kigget på.

Nu er det Henrik Gøyes efterkommere det drejer sig om.

De er spændende for os, fordi de har en endnu større tilknytning til Næstved by. Efter Henriks landflygtighed og tilbagevenden, blev han lensmand på Vordingborg, og Rønnebæksholm. Han var nødt til at sælge Gisselfeldt, og det er Skjørringe, som sønnen Eskild arver efter moderen Eline Godov. Eskild giftede sig godt med Sibylle Gyldenstjerne, og ni børn blev født, hvoraf kun sønnen Henrik blev voksen. Eskild er lensmand på Nyborg, og en kort overgang på Rønnebæksholm.

43. Herregården »Sortebrødregaard« i Næstved, 1825.

Sibylle arvede Sortebrødreklosteret i 1564 og det blev sat i stand til Birgitte Gøyes brug, og Sibylle Gyldenstjerne tog det efterfølgende som bolig i sin enkestand. Sibylle Gyldenstjerne betænkte Sct. Mortens kirke med en del inventar. Vi kan se på stolestaderne og prædikestolen – våben til Eskild Gøye og Sibylle Gyldenstjerne og sønnen Henrik Gøye og hans kone Birgitte Axelsdatter Brahe.

Henrik Gøye

Henrik Gøye og Birgitte Brahe blev velsignet med 10 levedygtige børn i løbet af de 13 år de er gift. Familien boede på Turebygård ved Bregentved, og der har været meget tætte bånd til Sibylle Gyldenstjerne. Børnebørnene var hendes store glæde.

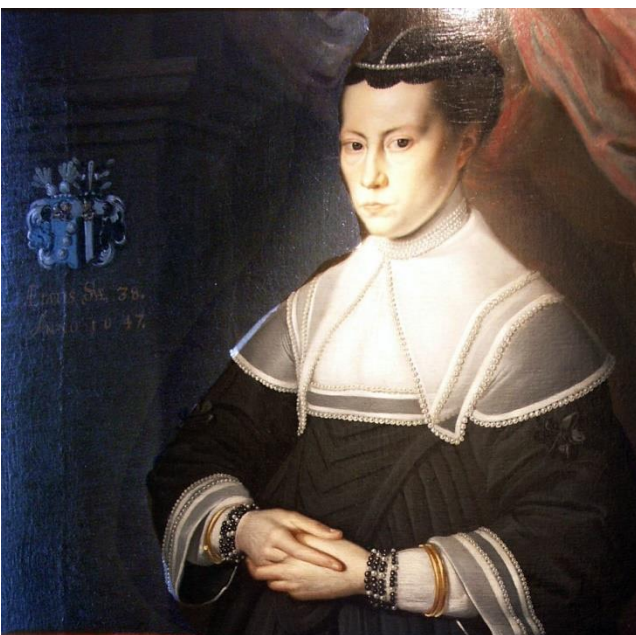
Den yngste af børnene, Sibylle blev født 3 måneder efter faderens død. Henrik havde deltaget i Kalmarkrigen, og døde af en epidemisk sygdom, som hærgede kraftigt blandt soldaterne. Birgitte døde 8 år senere. Efter forældrenes død blev børnene uddannet og opdraget hos deres moster Sofie, og hendes mand den lærde Holger Rosenkrantz på Rosenholm. Det er nogle af de børn, som vi skal kigge på nu. Her er virkelig en søskendeflok, som gør sig bemærkede. Mændene modige i krig, kvinderne er veluddannede, skriver selv, og samler bøger.

Søstre og svigerinderne Birgitte Thott og Karen Bille har alle interesseret sig stærkt for litteraturen. Flere af kvinderne har oversat bøger som blev udgivet, andre har håndskrevet visesamlinger o.s.v.

Birgitte Brahe

Anne Gøye

Umiddelbart for os er den mest interessante Anne Gøye. Hun boede i Næstved i mere end 13 år (1660-1673) på Sortebrødregården. Her har Peder Syv haft stor fornøjelse af hendes bibliotek, og vi kan også forestille os at de har haft mange gode samtaler. Anne Gøye er formentlig også den, som har bekostet den fantastiske altertavle, som findes i Sct. Mortens kirke. Det var hendes sognekirke og hun har utvivlsomt også kendt Abel Schrøder som jo også var organist i kirken. Altertavlen er fra ca. 1666. Anne flyttede til Odense hvor hun boede på sin niece Susanne Gøyes Gård. Susanne var gift med Preben Brahe. Stedet blev senere Odense Adelige Jomfrukloster, og Annes bogsamling indgik i grandniesen Karen Brahes bibliotek, som findes i dag på Roskilde Bibliotek.

Fra den dydige, gudsfrygtige og intellektuelle niece skal vi til Annes lillesøster Sibylle.

Sibylle blev født 3 måneder efter faderens død, og blev som de andre søskende opdraget hos den lærde Holger Rosenkrantz.

I 1625 blev Sibylles søster Ellen gift med Mourids von Achersleben, og som 14 årig flyttede Sibylle hjem til dem på Jerstrup på Fyn. Hun besøgte jævnligt sin bror Falk, som boede på Hvidkilde med sin kone Karen Bille.

Den 14. februar 1635 fik Sibylle og den lidt ældre Anne kongens bevilling til at være deres egne værger. Man må formode at man har anset de to for at være ansvarlige, gudsfrøgtige og velopdragne piger.

Men allerede den 19. november samme år, dvs. 9 måneder senere samlede kong Christian IV rigsrådet til herredag i Odense. Og her udsteder kongen en ordre om at skaffe Sibylle Gøye til Odense idet det er påstået at hun har fået et barn udenfor ægteskab. Der gik tilsvarende ordre til at bringe hendes svoger Mourits Achersleben til Odense – den formodede barnefader. En uge senere udsender kongen følgende befaling til rigsrådernes fruer..

"Det berettes, at det er rygtbart over det ganske land, at jomfru Sibylle Gøye har været usædvanlig tyk og siden i en il uden nogen medicin eller råd igen er blevet forløst derfra, hvortil der knyttes gemene, uhyrlig forargelige rygter.

Da det er alle ærlige magtpåliggende at have sådant i agt, og det påhviler kongen som kristen øvrighed af Gud at skaffe sig vished om sagen, for at uskyldighed kan håndhæves, som forårsager Guds unåde og straf, må dæmpes og nedlægges, gives der adressaterne befaling og fuldmagt til at tage sig forstandige kvinder og uvildige jordemødre, bese hende og lade hende bese, nøje undersøge hendes tilstand, om barnet kan være født eller ikke, og give kongen utvivlslagtig beretning om sagen."

Det viste sig at Sibylle havde født et barn på Jerstrup, hvorefter hun skulle have kastet barnet ud af vinduet i voldgraven. Det befales derfor at voldgraven skulle undersøges. Men så ændrer Sibylle forklaring. Efter fødslen har hun lagt det døde barn i et skrin, som hun tog med fra Jerstrup til sin bror Falks hjem i Hvidkilde. Der placerede hun skrinet i et hul i muren i hendes sengekammer på Hvidkilde. Hullet var blevet dækket med en kuffert.

3 rigsråder, en af dem hendes egen bror Falk blev sendt for at hente skrinet med det døde barn, og endnu engang måtte rådets fruer indkaldes for at undersøge om barnet var fuldbårent eller ikke.

Den 3. december blev Sibylle dømt til at lide med sit liv, og den 7. december 1635 blev hun halshugget i den indre slotsgård på Odensegård. Det står ikke helt klart hvad der skete med Mourits Achersleben, men han blev løsladt, og tilsyneladende tilgivet, for året efter blev han og Ellen Gøye inviteret af kongen til bryllupsfest for Leonora Christine og Corfitz Ulfeld. Det er en forfærdelig historie. Vi kan nok ikke engang forestille os det horrible år Sibylle har levet i 1635 med graviditeten, fødslen og henrettelsen. Og for hendes familie, som utvivlsomt har elsket hende og mistet hende. Men også skammen. Måske ligger der her en årsag til at Anne Gøye forblev ugift. I øvrigt er der ingen billeder af Sibylle Gøye. I øvrigt kan man sige at, af alle perioders forskellige mode er denne her nok den mest velegnede til at skjule en uønsket graviditet i.

Falk Gøye og Karen Bille var velansete adelsfolk, og opførte i 1646 en bygård, som nu huser Odense Bymuseum.

I 1649 blev Falk udnævnt til hofmester ved Sorø akademi. Her boede familien og her ligger de bisat. I Sorø kirke er nemlig en gravkrypt for flere medlemmer af Gøyefamilien, men det vender jeg tilbage til.

Falk Gøye og Karen Bille fik 8 børn. Af dem er det kun to af drengene som når voksenalderen og det er kun Marcus Gøye, som bliver gift og får børn. Marcus er nummer 6 i flokken, men omstændighederne omkring hans fødsel har I allerede hørt noget om. Marcus Gøye blev nemlig født den 21. november 1635. Dvs. 2 dage efter arrestordren til hans faster Sibylle er sendt ud. Han blev født på Hvidkilde. Dvs. der hvor der lå et barnelig i et skrin gemt i et hul i væggen.

Falk Gøye

Karen Bille

Marcus blev uddannet på Sorø akademi – her var hans far jo hofmester. Han glimrede i både ridderlige færdigheder, og de akademiske studier. Sammen med sin bror Henrik rejste de på dannelsesrejse til Europa. For Marcus varede turen 4 år. Han studerede i Holland, Østrig, Frankrig og Schweiz. I Paris med den store sorg at Henrik blev dræbt. Videre rejste Marcus til Italien og England. Tilbage i Danmark gjorde Marcus det godt. Fik ansættelse som Dronning Sophie Amalies kammerherre. Marcus blev trolovet med den 11 årige Ingeborg Kirstine Juel. Karrieren tog fart og Marcus fulgte med et diplomatisk følge, ledet af Hannibal Sehested, til Paris og blev nu mange år i Frankrig. I 1669, efter 8 års trolovelse døde Ingeborg Kirstine uden at det blev til ægteskab. Marcus fortsatte karrieren i diplomatiet både i Haag og i London.

Marcus Gøye

Elizabeth Mary Thomson

I England blev han gift med den yndige engelske Elizabeth Mary Thomson. Efter et ophold som ambassadør i Spanien flyttede Marcus og Elizabeth til Danmark i 1682. De levede lykkeligt sammen, men uden at de fik børn. I 1685 blev Marcus Gøye skoleherre på Herlufsholm. Det gav ham mange problemer, men han holdt meget af skolen.

Året efter udnævnelsen døde Marcus' elskede kone Elizabeth. Hun blev bisat i familiekrypten i Sorø kirke. Der er ingen tvivl om at Marcus sørgede over at miste sin kone, og han har været klar over, nu hvor hans bror Mogens også var død at det gjaldt om at Gøye navnet skulle leve videre, og at der kun var ham tilbage til at sørge for det.

8 måneder senere giftede den 51-årige Marcus sig med den 19-årige Jutta Dorothea Thott til Gavnø. Brylluppet blev holdt på Herlufsholm. Marcus fik nok at tage sig til. Han var stiftsamtmænd og sad i højesteret. Efter et langt og aktivt liv døde han 63 år gammel i 1698.

Marcus og Jutta fik børn. 3 døtre. Sophie som kun blev 5 år er begravet i Sorø kirke.

Charlotte Amalie Gøye

Charlotte Amalie blev gift 2 gange og fik børn med sin anden mand, Christian Rantzau.

Den 3. datter blev også kaldt Sophie efter sin afdøde storesøster. Hun døde også som 5-årig. Hun blev bisat i Herlufsholm kirke.

Her ligger hun med sin far og mor. Større og flottere gravmonument kunne man ikke ønske sig. Det er et mesterværk af Thomas Quillinus og et prægtigt minde over Marcus Gøye og hele hans slægt.

De 32 aner er placeret rundt om Thomas Kingos gravskrift, skrevet på vers.

De første 4 linier lyder:

Her hviler Markus Gjõe, den sidste Mand af Stammen,
Guds frygt, lærd og vis, godgørend uden Brammen,
Retfærdig udi Dom, rettalend uden Sky
For den betrængtes Sag deraf saa tidt gik Ry.”

"Her Marcus Gjõe var en Braf og Ypperlig Mand"

Så ud over at være et minde over Marcus Gøye, kan monumentet ses som et vældigt punktum for hele Gøyeslægten, der på glimrende vis har opfyldt deres plads som adelsfamilie i en tid hvor de stod forrest på alle felter – både kvinder og mænd.

Nu skulle man tro at der ikke var mere at sige om Gøyefamilien. Men de kom Danmark til undsætning i 1807. Det var året hvor København blev bombarderet, træskoslaget fandt sted ved Køge, og britiske tropper var i Næstved.

Disse begivenheder er faktisk så vigtige at de er kommet i historiedelen af kulturkanonen.

Hvad var det så de afdøde Gøyer gjorde i 1807?

Den 13. august 1807 ankom kongens svigersøn Hertug Frederik af Augustenborg til Sorø Akademi. Amtmanden Stemmann måtte hjælpe ham. Kongen og kronprinsen var flygtet fra Englænderne. Nu skulle Hertug Frederik sørge for at de 7 pakker han havde med kom i sikkerhed.

Pakkerne indeholdt nemlig Danmarks riges kronregalier, dronningens juveler samt et prægtigt guldservice.

Hurtigt blev en beslutning taget om at skatten kunne skjules i Gøyefamiliens gravkrypt under Ludvig Holbergs sarkofag i kirken. Pakkerne blev derefter skjult i Birgitte Gøyes kiste (søster til Marcus Gøye). Sladderen gik på akademiet. Englænderne kom på besøg, men opdagede ikke noget. 7 uger lå de danske kronregalier i Birgitte Gøyes kiste indtil overhofmarskal Hauch hentede dem.